

foreningerne i Begyndelsen af Terminen lavne Penges, fordi deres Indtægter først komme ind længe efter. Jeg er nu aldeles sikker paa, at hvis dette Tilfælde kommer til at foreligge, — og det skal ingen kunne sige i Øjeblikket, at det ikke kan komme til at foreligge — saa vil den vedkommende Kreditforenings Bestyrelse komme til Staten og anmode om Laan i Terminen for at kunne betale de Renter og de Kapitaler, som Staten er Selvfylldnerkautionist for. Dette ligger alt for snublande nær, naar Kreditforeningen er kommen under vanskelige Forhold, saa at den ikke med Lethed kan opnaa Laan i Banker, hvilket den ikke kan, da den ikke kan stille haandsaaet Pant derfor, fordi dens Raasjeb obligationer ere borte. Den vil altsaa henvende sig til Staten og begære Statens Hjælp til at saa disse kontante Midler, som just skulle bruges til at fyldestgøre de Betalinger, for hvilke Staten er Selvfylldnerkautionist. Vi skulle saa have ondt ved at afvise dette Forlangende, naar det en Gang fremkommer. Det næste Skridt vil saa blive det, at naar Kreditforeningerne ere komne til at overtage Panter i større og større Omfang, vil den Tanke komme frem, som for øvrigt allerede har været fremme i en anden Anledning, at Staten bør hjælpe Kreditforeningerne, ved at købe Panterne, naar de ere Vandjendomme, for at udstykke og sælge dem til Brug for Husmænd — hvilket jo i øvrigt kan være et Spørgsmaal, der i saa Fald fortjener at komme under Overvejelse og maa ske kan fremmes; derom skal jeg ikke nu udtale mig nærmere; at vi imidlertid i hvert Fald komme paa den forterte Side, hvis vi skulle forhandle om denne Sag med Statsgaranti som Grundlag, det vil man vistnok indromme mig. Naar det gaar saaledes, Skridt for Skridt, er det under alle Omstændigheder sikkert, at vi ville spore Virkningerne af en Statsgaranti længe, inden der er Tale om, at det solidariske Ansvar vil blive gjort gældende. Overhovedet tror jeg, at naar Statsgarantien er givet, vil der slet ikke blive Spørgsmaal om at gøre det solidariske Ansvar gældende. (Hør!) Er en Kreditforening kommen saa langt ned ad Vasse, at den ikke kan fyldestgøre sine Forpligtelser uden at ty til det solidariske Ansvar, vil den gaa til Staten, inden den gaar til sine Interessenter, og

under Henvisning til Statens Selvfylldnerkaution, under Henvisning til det samme Raisonnement, der blev gjort gældende af det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (N. Nielsen), vil den forlange Statshjælp, og man vil vanskelig fra Lovgivningsmagtens Side kunne nægte den. — Saaledes stiller dette sig for mig. Jeg skal ikke nu komme nærmere ind paa det; jeg tror, at have lagt tilstrækkeligt før at imødegaa denne Udtalelse af det ærede Udvalg, der jo i det hele har været enigt deri, at der indad til ikke var nogen Fare ved at gaa til Selvfylldnerkaution.

Det er meget beklageligt, at det Syn, Landboerne have paa Betydningen af Statsgaranti, har faaet Lov til at brede sig og fæstne sig saa meget som det har. Det er meget beklageligt, at Agrarforeningen, der jo skulde gaa i Spidsen i saa Henseende, har taget dette Spørgsmaal op som noget, der for enhver Pris burde føres igennem. Jeg tror, at lige saa berettiget som det er, at Landbruget kommer med et Ønske, lige saa uberettiget er det, naar dette Ønske tager Form af en Fordring. Er der noget Forhold, hvor Lovgivningsmagten maa staa fri i sine Beslutninger, om den vil give et Gode som dette eller ikke, er det selvfølgelig, naar der er Tale om Statsgaranti i saa stort et Omfang, som der her er Spørgsmaal om, et Omfang, ikke alene med Hensyn til Beløbet, men ogsaa med Hensyn til Varigheden, fordi det er sikkert, at, naar vi en Gang ere komne til en Statsgaranti, vil Fremtiden ikke kunne ryste den af sig. Det nytter intet, at det ærede Udvalg paastaar, at det vil gaa til det som et Forsøg, man kan komme bort fra, hvis det hele mislykkes, hvis det slaar fejl altsammen. Lykkes det derimod, ere vi fangne, og saa komme vi ikke bort fra Statsgarantien nogen Sinde, i alt Fald ikke før vi have gjort saa bitre Erfaringer om Følgerne deraf, at man af den Grund kan slaa Garantien ihjel.

Ordføreren (Neergaard): Enkelte af de Bemærkninger, der fremkom fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), ere allerede imødegaaede af den ærede Minister, og jeg skal derfor ikke opholde mig meget ved dem. Den Pa-